

Nr 2.

Ankom till riksdagens kansli den 1 juni 1917 kl. 12 m.

Sammansatta stats- och lagutskottets (nr 3) utlåtande i anledning av väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t angående rekrytutbildningens förläggande till sommartid.

Närvarande vid ärendets slutliga behandling: herrar Kvarnzelius, Gustafsson i Örebro, Gezelius, Dahl, Lindhagen, L. Olsson i Hov, J. Nilsson, Widell, Eriksson i Grängesberg, Erlansson och Pålsson.

I en inom andra kammaren väckt motion, nr 80, vilken blivit till sammansatta stats- och lagutskottet nr 3 hänvisad, har herr *Osberg* föreslagit,

att riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa, att Kungl. Maj:t täcktes snarast låta verkställa utredning med tanke på omläggning till rekrytutbildning sommartid samt taga i övervägande, huruvida icke dagantalet lämpligen kunde nedbringas genom det bättre övningsresultat, som erhöles därest övningarna företoges under sommarhalvåret, samt till riksdagen inkomma med det förslag, vartill en sådan utredning föranlett.

Till stöd för detta förslag har motionären anført följande:

»Oaktat 1914 års härordning tillämpats så kort tid, har man ändå kunnat konstatera stora olägenheter, som snarast möjligt måste avhjälpas, detta för ernående av största möjliga färdighet hos de inkallade värnpliktige, men framför allt att folkhälsan kan bevaras.

Det är ett erkänt faktum, icke minst inom officersskåren, att vinterövningarna med värnpliktige under rekrytutbildningen har lett till en

Bihang till riksdagens protokoll 1917, 6 saml. 4 avd, 2 häft. (Nr 2—3.) 1

försämring med ända till 25 % vad beträffar skjutresultaten jämfört med det som erhöles under sommarutbildningen, innan den nya härordningen trädde i kraft. Utan tvivel stå övningarna för övrigt i samma proportion beträffande uppnådda resultat.

För mig ställa sig ändå icke de mindre gynnsamma resultaten av övningarna såsom huvudskäl till den ändring, jag här tillåter mig föreslå.

Våra klimatiska förhållanden äro högst olämpliga för rekrytutbildning under vinterhalvåret, i all synnerhet vad beträffar västra och södra Sverige, med den ostadiga väderlek, som i dessa delar av landet gör sig gällande; särskilt vad beträffar skjutövningarna, som nu skola så gott som uteslutande företagas i liggande ställning. Den mest oinvigde kan göra sig en föreställning, hur menligt detta skall inverka på individen att få sin kropp tidvis genomblöt, tidvis fullständigt genomkyld. Kan man verkligen under sådana förhållanden fordra, att den värnpliktige skall hava det intresse i förehavda övning, som är behöfligt för ernående av ett gott resultat.

Skall rekrytutbildning fortgå vintertid, är fara värt, att våra sanatorier bliva befolkade med värnpliktige och att ett oändligt stort antal svenska hem göras till lungotskärddar. Bör vinterutbildning ingå i övningarna, torde detta lämpligast ske under senare delen av den värnpliktiges utbildningstid och då företrädesvis å orter, som i klimatiskt hänseende därtill äro lämpliga. Krav om förändring av gällande härordning efter så kort tid sedan densamma antogs, kommer säkerligen att mötas av motstånd från flera håll. Ändring måste ske förr eller senare, förhållandet är sådant, att stora massor av folket önska det. Skall man tänka sig ett starkt försvar, måste man se till, att icke folkhälsan äventyras.»

I föreliggande motion har till behandling återupptagits en av de principfrågor rörande de värnpliktiges utbildning, som genom 1914 års härordningsbeslut erhöles sin lösning i en viss riktning. På sätt motionären själv erinrat, kommer ett förslag om förändring i den nya härordningen efter så kort tid sedan densamma antogs, säkerligen att mötas av motstånd från flera håll. Vid sådant förhållande och då utskottet icke varit i tillfälle att förr än vid en sen tidpunkt under innevarande riksdag upptaga ärendet till behandling, samt den utredning, som,

för ett sakligt övervägande av motionen skulle varit erforderlig, icke kunnat av utskottet medhinnas, får utskottet hemställa,

att ifrågavarande motion icke må av riksdagen bifallas.

Stockholm den 1 juni 1917.

På sammansatta utskottets vägnar:

S. H. KVARNZELIUS.

Reservation

av herrar *Lindhagen* och *Bernhard Eriksson* i Grängesberg mot utskottets motivering.
